

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Елица Нешевска

за приносния характер на хабилитационния труд и
художественотворческата дейност на

доц. д-р Велизара Караянкова

за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност
“професор” по класическо пеене в катедра “Класическо пеене” на
Вокален факултет на НМА “Проф. Панчо Владигеров”
на основание чл. 3, ал. 1 от ЗРАСРБ,
в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
(обявата е публикувана в ДВ бр. 3/09.01.2024)

Биографични данни

Доц. д-р Велизара Христова Караянкова е родена в Пловдив. През 1983 г. завършва Средно музикално училище „Добрин Петков“ в родния си град, а през 1991 г. завършва и Държавна музикална академия “Проф. Панчо Владигеров” със специалност “Класическо пеене” в класа на доц. Ирена Бръмбарова. От 1993 г. до 1997 г. е артист-солист на Драматично-музикален театър “Маестро Атанасов” в гр. Пазарджик. От 1997 г. до сега е артист-хорист и солист на Националния филхармоничен хор “Светослав Обретенов”. През 1995 г. става хоноруван асистент в катедра “Класическо пеене” в НМА в класа на своя преподавател доц. Ирена Бръмбарова, през 1999 г. става щатен преподавател, през 2004 г. съответно старши преподавател, през 2010 г. – главен асистент и през 2016 г. заема академичната длъжност “доцент” по класическо пеене.

Както се вижда от биографичната справка доц. д-р Велизара Караянкова се е изградила като педагог преминавайки стъпка по стъпка през всички нива на академичното развитие. Мога да кажа, че освен дългогодишен преподавател в НМА (29 г.), тя е и уважаван колега с доказани педагогически постижения. Наред с развитието си като млад вокален педагог, тя продължава да се усъвършенства и като певица. През 1996 г. става лауреат на I конкурс за оперни певци “Христо Брџмбаров, а през 1997 и 1998 г. участва в майсторски класове на голямата прима Гена Димитрова. В периода 2003-2007 г. е вокален консултант на операта в гр. Скопие, Северна Македония. В своята певческа кариера Караянкова прави солови концерти в съпровод на пиано, солист е на кантатно-ораториални произведения и концерти с оркестър. В педагогическата си практика Караянкова се насочва към работата с контратенори и респективно нейният дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен доктор е на тема “Контратенор. Изследване на исторически променящия се смисъл на понятието. Механизъм и историческо приложение на фалцетното мъжко пеене.“

Оценка за съответствие с минималните национални изисквания

Доц. д-р Велизара Караянкова участва в обявения конкурс с добре подготвена и детайлно структурирана документация, съответстваща на изискванията на ЗРАСРБ и Правилникът за неговото прилагане. Представената справка за изпълнение на националните минимални изисквания от доц. д-р Велизара Христова Караянкова отговаря на изискванията и е достатъчна за заемане на академична длъжност

“професор“ в направление 8.3 Музикално и танцово изкуство. В нея са представени следните изпълнени показатели:

Група А: Изисквани: 50 т. Представени 50 т.

Показател 1 – Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

Защитен дисертационен труд на тема “Контратенор. Изследване на исторически променящия се смисъл на понятието. Механизъм и историческо приложение на фалцетното мъжко пеене.“, диплома N 39 от 09.12.2013 г. **(50т.)**

Група В: Изисквани 100 т. Представени 105 т.

Показател 5 – Водеща (самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата.

По този показател като хабилитационен труд Велизара Караянкова представя три водещи изяви, които не са използвани за придобиване на академичната длъжност „доцент“ и формират общо **105 точки**.

- 18.10.1992 г. – Мюзета от операта „Бохеми“ от Джакомо Пучини в операта в Кристиансанд, Норвегия, диригент Серджо Олива, режисьор Волфганг Вебер
- 26. 01. 1994 г. – Памина от операта „Вълшебната флейта“ от Волфганг Амадеус Моцарт в Софийска опера, диригент Недялко Недялков, режисьор Павел Герджиков
- 28.05.2008 г. – Самостоятелен концерт – рецитал, посветен на 135 г. от рождението на Сергей Рахманинов, на рояла проф. Благовеста Константинова, София, Руски културно-информационен център – Мраморна зала

Оценка на приносния характер на изявите

Подборът на представените за оценка творчески изяви от доц. д-р Велизара Караянкова я представя като утвърден изпълнител не само на оперната сцена, но и певица с афинитет към камерната форма. Чрез своите изяви тя популяризира българското изпълнителско изкуство зад граница, а на родна сцена работи с някои от най-добрите диригенти и режисьори. Подготовката и изпълнението на камерна програма, посветена на творбите на Сергей Рахманинов изисква професионализъм и високи вокални и интерпретационни способности.

Група Г: Изисквани 120 т.

Представени 170 т.

Показател 7 – Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ или за присъждане на научна степен „доктор на науките“

В този показател доц. Караянкова представя издадена книга на базата на нейния защитен дисертационен труд за образователната и научна степен “доктор” озаглавена “Мистерията контратенор“ – ISBN 978-619-261-049-4, издателство „Коала прес“ (75 т.)

Показател 9 – Статии и доклади, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата

По този показател Велизара Караянкова представя следната публикация: Караянкова, В. – “Конкурс на Вокалния факултет, посветен на творчеството на Парашкев Хаджиев“, сп. “Музикална критика”, 2022 г. – ISSN 2682-9932 (15 т.)

Показател 13 – Водеща (или самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилитационен труд

По показател 13 Велизара Караянкова представя две изяви – едната като солист в „Missa brevis“ в ре мажор от В. А. Моцарт, зала „България“ със Софийска филхармония, диригент Христо Ариширов (29.02.1996 г.) и втората като г-жа Терзийска от мюзикъла „Службогонци“ от Парашкев Хаджиев в Държавен музикален театър „Маестро Георги Атанасов“, гр. Пазарджик в сезон 1994-1995 г. Двете изяви носят общо **70 т.**

Показател 14 – Поддържаща творческа изява или участие в колективен продукт в областта на изкуствата

По този показател Караянкова представя свое участие в Концерт по повод 40 години концертна дейност на проф. Благовеста Константинова, концертна зала НМА „Проф. П. Владигеров“ (11.06.2011 г.) – **10 т.**

Група Д: Изисквани 80 т.

Представени 80 т.

Показател 19 - Рецензии за реализирани авторски продукти или творчески изяви в специализирани издания в областта на изкуствата

По показател 19 доц. Караянкова предоставя рецензии за свои изяви от утвърдените колеги проф. Нико Исаков, проф. Благовеста Константинова, проф. д-р Виолета Горчева, проф. д-р Свилен Райчев, проф. д-р Елена Каралийска, проф. д-р Деян Павлов, гл.ас. Марчо Апостолов. С положителните рецензии на изброените авторитетни автори са формирани необходимите **80 т.** в тази група.

Група Е: Изисквани 120 т.

Представени 130 т.

В група Е по показатели 28, 29, 30 са формирани общо **130 т.** от изискваните 120 т. От представените активности, подкрепени с доказателствен материал се открояват няколко уъркшопа и музикално ателие на разнообразна тематика, проведени в Пловдивския културен институт.

Справката за приносния характер на художественотворческата дейност на кандидата доц. д-р Велизара Караянкова, представена на основание чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ обхваща периода от 1992 г. до 2024 г. В нея са открити участията във водещи роли в оперни, спектакли в България и чужбина, ролите в оперети и мюзикъли в Държавния музикален театър „Маестро Георги Атанасов“, гр. Пазарджик и първите изпълнения на произведения от български композитори, а именно: ораторията “Любовен реквием“ от Тодор Григоров-Терес и вокалния диптих “Контрасти“ за сопран, флейта, пиано и чанове от Благовеста Константинова, по стихове на Цонка Великова. Представени са и 4 самостоятелни концерта с пиано и един концерт по повод 25 години творческа дейност на певицата Велизара Караянкова с оркестъра на Врачанска филхармония, диригент Деян Павлов. Освен това доц. Караянкова е ръководител на два художественотворчески проекта в НМА за осъществяване на академични конкурси – Трети академичен конкурс „Парашкев Хаджиев“ и Академичен конкурс, посветен на 100 години от смъртта на Джакомо Пучини.

Така предложената справка покрива необходимите изисквания за заемане на академична длъжност “професор“ по класическо пеене в направление 8.3 Музикално и танцово изкуство.

Педагогическата дейност на доц. Велизара Караянкова започва през 1995 г., когато тя става асистент в класа на своята преподавателка доц. Ирена Брѐмбарова, а след това минава през всички нива на академичното израстване, както вече споменах. През 2016 г. заема академичната длъжност „доцент“ по класическо пеене след успешна защита на дисертационен труд на тема “Методически принципи във вокално-постановъчната работа с контратенора“. За педагогическите ѝ успехи свидетелстват многобройните награди на нейни студенти от наши и международни конкурси. Нейни студенти са лауреати на Международния конкурс за млади оперни певци “Гена Димитрова”, Националния конкурс “Светослав Обретенов” в Провадия, Международния музикален конкурс “Art Stars – Звезди на изкуството” във Варна, Националния конкурс за млади оперни певци “Стоян Попов” в Бургас, III Академичен конкурс “Парашкев Хаджиев”, Международния конкурс “Балканска романсиада” и др. В справката за своята педагогическа дейност Велизара Караянкова е приложила и по-значимите изяви, дебюти и професионалната реализация на своите студенти.

Потвърждавам, че представените справки са достатъчни за заемането на академичната длъжност “професор” по класическо пеене. Художественотворческата и педагогическата дейност на доц. д-р Велизара Христова Караянкова имат приносен характер и съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане за академичната длъжност “професор” в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство в обявения конкурс от НМА.

В заключение изразявам своята **положителна оценка** и предлагам на научното жури да подкрепи избора на доц. д-р Велизара Христова

Караянкова за заемане на академичната длъжност „професор“ по класическо пеене в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство.

10.05.2024 г.

Проф. д-р Елица Нешевска